

Interview. Nico Sturm en Reinhilde Declair brengen in 'De Onzichtbaren' dromen over een betere wereld tot leven

Ode aan de verbeelding

Een nieuwe wereld vol plezier en warmte. Dat is wat Tutti Fratelli en Reinhilde Declair samen met Nico Sturm tevoorschijn toveren in hun productie *De Onzichtbaren*. 'Alles is denkbaar.'

CISKA HOET

Op het eerste gezicht is het misschien geen vanzelfsprekend duo, maar het is duidelijk dat hun samenwerking een diepe vriendschapsband heeft voortgebracht. Reinhilde Declair en Nico Sturm vullen elkaar aan alsof ze al twintig jaar samenwerken. "Ik ben tijdens dit werkproces een beetje verliefd geworden op alle mensen die erbij betrokken zijn", vertelt Sturm.

Voor Sturm, die vooral bekend is als theater- en televisieacteur, is het de eerste keer dat hij een productie maakt met mensen die een kwetsbare positie hebben in de samenleving. Declair is al sinds jaar en dag drijvende kracht achter de sociaal-artistieke werkplaats Tutti Fratelli. "Al noem ik het liever artistiek-sociaal", stipuleert ze. Het was zij die Sturm vroeg om samen te werken.

"Ik vind het fijn om nieuwe mensen te betrekken", zegt Declair daarover. "Dat zorgt voor een frisse wind binnen de werking." Bovendien helpt het om nieuwe artistieke stappen te zetten en andere mogelijkheden aan te boren voor de groep. "Ook het feit dat we met steengoede muzikanten samenwerken en zangcoach Steve Dugardin aan boord hebben, maakt dat we onszelf ontstijgen."

De titel *De Onzichtbaren* slaat onder meer op de spelers. Dat zijn immers voornamelijk mensen die in armoede leven en nauwelijks worden gerepresenteerd in de samenleving.

Declair: "Dat klopt, dat is een wereldprobleem. Mensen die het moeilijk hebben, worden niet gezien of gewaardeerd. Hooguit verschijnt er rond de dag van de armoede een berichtje in de krant, maar daar houdt het bij op. Ook de overheid heeft voor van alles geld, maar niet voor kwetsbare mensen."

Sturm: "Ze zijn onzichtbaar op maatschappelijk en politiek vlak, maar ook sociaal worden ze niet gezien. Ze worden letterlijk niet aangekeken in de publieke ruimte. Veel mensen mijden contact met hen. Op die manier verdwijnt alle menselijkheid. In *De Onzichtbaren* geven ze zichtbaarheid aan hun wensen en dromen."

De tekst is gemaakt op basis van hun input. Hoe ging dat in zijn werk?

Theatermakers Nico Sturm en Reinhilde Declair. 'Mensen kunnen bijvoorbeeld vliegen in onze nieuwe wereld en het openbaar vervoer wordt aangedreven door lachgas.'

© THOMAS SWEERTVAEGHER

Sturm: "We hebben die nieuwe wereld samen bediscussieerd en bedacht. We vertrokken vanuit een uitgebreide vragenlijst waarin we peilden naar hoe alles eruit zou zien en moest functioneren. Daarbij bleven we niet binnen de beperkingen van onze eigen wereld: alles is denkbaar. Dat maakt van *De Onzichtbaren* een ode aan de verbeelding, aan ongebreidelde mogelijkheden en aan de spelers zelf."

Declair: "Mensen kunnen bijvoorbeeld vliegen in onze nieuwe wereld en het openbaar vervoer wordt aangedreven door lachgas. Dat is

'We bleven niet binnen de beperkingen van onze eigen wereld'

NICO STURM
ACTEUR/THEATERMAKER

niet alleen goed voor het milieu, er zijn ook minder ongevallen omdat je die lachende mensen van ver hoort aankomen. Daarnaast is er een liefdesgevangenissen waar je continu de liefde moet bedrijven zodat je als een liefdevollere mens buiten komt. Onze costumière Hannah ontwierp trouwens de kostuums op basis van de wensen van de Fratelli's. Zo is er iemand die een snoepkostuum kreeg omdat ze alleen maar snoep wou eten in haar nieuwe wereld."

Nico, voor jou is het de eerste keer dat je meedraait in een cocreatief project met niet-professioneel opgeleide spelers. Was dat wennen?

Sturm: "Het enige echte verschil is eigenlijk dat je wat meer tijd moet nemen en op andere uren werkt met deze spelers. We zijn al begonnen in februari en werkten drie avonden per week terwijl je voor een doorsnee-theaterproductie zes weken fulltime repeteert. Maar eigenlijk vraagt dat alleen maar meer discipline van de spelers. Het is allesbehalve bezigheidstherapie."

Declair: "Vergeet niet dat velen van hen overdag werken, vaak in omstandigheden die lang niet evident zijn. Sommigen werken in shifts en staan onaards vroeg op. Toch maken ze thuis tijd om hun tekst te studeren en staan ze hier elke keer opnieuw om keihard te werken. Ze weten ook dat dat verwacht wordt. Ik sta erop dat we professionele, volwaardige voorstellingen afleveren. Ik zou niet willen dat mensen uit medeleven komen kijken, dan stop ik er liever mee."

***De Onzichtbaren* is een opvallend vrolijke, feestelijke voorstelling.**

Sturm: "Ja, dat is een bewuste keuze. Het was ons ook een beetje ingefluisterd door Jan, de broer van Reinhilde. Hij hoopte dat de Fratelli's eens vanuit een lichter perspectief zouden vertrekken en zouden vieren en lachen op het podium. Tegelijkertijd is het geen simpel utopisch paradijs. Er gaan ook dingen mis in onze gefantaseerde wereld. Het is eigen aan de mens om wat we opbouwen weer te vernielen."

Jullie begonnen lang voor de verkiezingen en het Vlaamse regeerakkoord aan dit stuk te werken. Maar mogen we er toch ook een politieke kritiek in lezen?

Declair: "Het is inderdaad geen rechtstreekse kritiek op het huidige akkoord maar het is wel degelijk een poëtische aanklacht tegen een verhardende samenleving en een overheid die niet investeert in mensen. We willen onze boodschap op een liefdevolle manier spelen de wereld in sturen. Nu maar hopen dat ze het publiek ook bereikt."

Première 11/10 in de Roma in Antwerpen, daarna op tournee. TuttiFratelli.be

PRESENTED BY

FILM FEST GENT

Hollywood Nightmares

Scary Symphonic Scores

↓
**do
17
okt
'19**

Info en tickets
worldsoundtrackawards.com
filmfestival.be
DeMorgen.

© Beltmann / Getty Images | Grafisch ontwerp: Wilderzicht